



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Martini Lvtheri Piae Ac Doctae Operationes In Dvas Psalmorum Decades

Luther, Martin

Basileae

VD16 L 5540

Dies diei eructat uerbum, Et nox nocti indicat scientiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37005

Dies diei eructat uerbum,
Et nox nocti indicat scientiam.

Alia uarietate hic uersus tractatus est, qua dimissa, nostro spiritu abunde
Videtur enim declarare, quod dixit uersu primo, ne carnalis quispiam glo-
riam dei & opera manu eius sic enarrari intelligat aut expectet, ut simul rem
ipsam uideamus, seu uisibilia sint, quae narrantur, quo modo, gloriae & opera
hominum se habent & narrantur, sic enim fides euacuaretur, Ideo talem glo-
riam, & talia uult opera dei intelligi, quae non nisi uerbo & fide capiantur, ^{Fide opus} Non enim
uidetur solus dei gloria esse, necdum quid simus in opere dei apparuit, sed fide
interim credimus, alioquin quid erat ut diceret, enarrant, annunciant: Quod
enim narratur, non exhibetur uisui, sed auditui, non ostenditur in re, sed in uer-
bo, ideo dicit, Coelos enarrando non proferre rem, sed uerbum, non indicat id
quod cognoscitur, sed scientiam seu cognitionem, ut oculos effodiat, sensum
capit, multos faciat, & solo auditu fidei saluos faciat. Apud philosophos
enim enarratores uident sibi res ipsas indicare, non uerbum cum scientia non in-
dicetur, sed indicat rem, ideo stulti fiunt in his eloquijs dei.

Componit autem iucunda antithesi, dies & noctes, dies ipsi caeli, Apostoli, ^{Dies diei.}
firmamentum, quibus dominus dicit Math. v. Vos estis lux mundi. Et Pau-
lus ad Corin. Nunc autem lux in domino estis. Et Thess. Inter quos lucetis si-
cut luminaria mundi, uerba uita retinentes. Hic dies nouo sole Christo fa-
ctus eructat alteri diei, id est, mundo, seu hominibus mundi, luce sapientiae suae
fulgentibus, uerbum, id est, non exhibet quod uideat, sed quod credat & desinat esse
dies, & sapiens in oculis suis, ac si dicat: Sapientia spiritus praedicat sapientiae
carnis, & ita praedicat, ut captiuet uerbo, & stultam faciat. Nam sapientia spiritus,
dies est coram deo, sapientia carnis, dies est coram mundo, id est, utraq; in loco
suo, celebris clara & gloriosa est, Sic, j. Cor. j. Nonne deus stultam fecit sapien-
tiam mundi: Scriptum est enim, perdam sapientiam sapientum, & prudentiam
prudentium reprobo. Hic sensus ex eo mihi placet, quia scriptum est Eu-
gelium praedicandum esse, ijs qui ignorant, Ro. xv. Quoniam quibus non est
nunciatum de eo uidebunt, Cum ergo dies eructet uerbum diei, non utiq; ei cui eru-
ctatum est, nec sibi ipsi eructanti, sed alteri & contrariae, cui non fuit eructatum.

Esse autem dies & noctes hic allegoricas, cogit id quod dicit, Eructat uer-
bum, indicat scientiam, Neq; enim dies isti naturales eructant uerbum, aut in-
dicant scientiam, aut audiunt & cognoscunt, cum uerbum, auditio, scientia, eru-
ctio, sed & eructare & indicare sit hominum uiuentium in terra, Sed & sequens
uersus de sermonibus & loquelis, confirmat idem. Ita nox, id est, Apostoli fi-
deles, nocti infideli indicat scientiam, Est enim eiusdem repetitio siue gemi-
natio, sicut enim fideles sunt lux coram deo & in deo, ita sunt nox coram &
in mundo, scilicet obscuri & contempti, immo & in oculis suis nihil & tene-
brae sunt, quia sibi ipsis non placent, Contra impij & infideles, ut sunt lux in
mundo & oculis suis sibi placentes & apparentes, ita in spiritu & in oculis dei
sunt nox & tenebrae, Sic Apostolus enim dicit: Eratis aliquando tenebrae. Qua-
tuor itaq; limites hic digere propheta, uocans homines quales sunt secundum
diuersos conspectus & partes suas. Impij sunt dies in oculis suis secundum ex-
teriorem hominem, nox in oculis dei secundum interiorem hominem. Pij sunt

L1 iij dies in

diebus in oculis dei secundum interiorem hominem: Nox in oculis hominum
suis secundum exteriorem hominem.

Obserua obseruantiam prophetarum, quomodo uerbum tribuit diei, & nocti
scientiam. Quod nocti, id est, mundo secundum interiorem hominem scientia in-
dicatur, sed diei, id est, eidem secundum exteriorem hominem uerbum eru-
ctatur: Verbum enim ad auditum foris, sed scientia ad notitiam intus pertinet.
Quamquam qui uelit possit per scientiam æque uerbum uocale intelligere. Est igitur
tutus sensus: Prudentes spiritu indicant æque uerbum uocale indicant. Sic Lucæ, i.
Iohan. scribitur, præire ante faciem domini, ad dandam, non salutem ipsam, sed
scientiam salutis, quia salus nostra abscondita est cum Christo in deo, sed scien-
tia eius manifestata est per uerbum fidei.

Non sunt loquelæ neque sermones, quorum non audiantur uoces
eorum.

Quorum eorum: cælorum, dierum & noctium, qui enarrant gloriam dei,
& opera manuum eius, sed ubi istos cælos audimus: aut in qua gente: aut
quibus linguis loquentur? Respondet, Omnium gentium linguis loquentur,
& in omni terra, ut sequens uersus dicit. Id impletum est, ubi Apostoli loque-
bantur uarijs linguis magna dei, & adhuc impletur in orbe terrarum, quia
Euangelium per Apostolos uarijs linguis euulgatum, adhuc sonat in eisdem
linguis, usque in finem mundi, licet non omnes uarijs linguis loquantur, nec
est necesse.

Quomodo differant loquelæ & sermones, nondum satis mihi liquet, nisi
est multis, loquelas pertinere ad linguas, sermones ad differentias seu propri-
etates eiusdem linguæ, sicut in hebræa lingua, Galilei a Iudæis discernebatur,
ut in Euangelij legimus dicentibus ad Petrum, Galilæus es, nam & loquelæ
tua te manifestum facit. Ego contentus sum hoc uersu doceri Apostolos fu-
isse omnium linguis locutos.

Apostoli quō
linguis locuti

Obstruit autem uersus hic, os eorum, qui dicunt Apostolos una lingua lo-
cutos hebræa, ceterum auditas ab alijs suas proprias, hic enim dicit: Non esse
loquelas, quarum non sunt auditæ uoces eorum. Si enim uoces Apostolorum
erant & hæc omnium linguarum hominibus sunt auditæ, certe uarijs linguis so-
nauerunt, aut si non sonauerunt, uoces non eorum fuerunt, sed uel audientium
uel aeris intermedij. Quo miraculo autem uarias uoces ediderint, ut auditus non
confunderentur (neque enim eadem auris simul potest uarijs uocibus seruire)
quis nouit? Is qui dedit uarijs linguis loqui, potuit etiam facere, ut singulæ ad
sua linguæ homines sine strepitu & mixtu aliarum peruenirent, sicut Christus
de cælo loquebatur Saulo, & tamen a solo Paulo audiebatur, id quod Lucas
indicat fere, ubi dicit turbam mente confusam, & unumquemque audiuille eos
sua lingua loquentem, quasi dicat, unumquemque sua solum tangebatur lingua, &
tamen singuli eosdem audiebant, & uarijs illi loquebatur, non enim dicit au-
dierunt linguam suam, sed unusquisque audiebat eos lingua sua loquentes, id
est, quod loquerentur, non tamen audirentur lingua sua. Alioqui quid erat necesse
Apostolos græcam scire, in qua scripserunt? Sufficisset hebræa, nec tunc uarijs
linguis locuti, sed uarijs auribus auditum debent dici, nec miraculum in linguis
prædicantium, sed in auribus audientium ponitur.

Iterum uisio